بسم الله الرحمن الرحيم

ZEMİN VE DÜZEN

Anlatmak istediğimiz konuya giriş olsun diye *"Düzenlilik çekicidir."* şeklinde hükmü külli olan bir cümle kuralım. İnsanlar arasında bu cümleye karşı çıkacak birinin çıkması herhalde mümkün değildir çünkü her düzensizlik öngörüsüzlüğü, tahmin edilemezliği ve bilinmezliği beraberinde getirir ve bunlar güvensiz bir ortam oluşturduklarından insan için ürkütücüdürler. Düzenliliğin öyle bir çekiciliği vardır ki yanlış olması bile bu çekiciliği tamamen yok etmez. Düzenlilik bir girdap gibi her şeyi kendi ekseninde konumlanmaya mecbur eder. Belki de sırf bu çekicilik yüzünden *"En kötü düzen en iyi düzensizlikten evlâdır (daha önceliklidir)."* gibi külli bir kaide vardır.

"'Düzenlilik' dediğimiz şey nedir?" diye bir soru sorulsa verilecek *cevap "Her olayın ve her olgunun bilinen bir zeminde tarif edildiği gibi, tanımlanan konumda ve zamanda, tarif edildiği şekilde gerçekleşmesidir."* şeklinde olmalıdır. Bu tanımdaki "tarif, tanım, konum, zaman, şekil" diye belirttiğimiz şeylerin tamamının tespiti "zemin" dediğimiz şeye göre olmak zorundadır, değilse zaten düzen olmaz.

"Zemin" olarak belirttiğimiz şeyi anlamak için şöyle bir benzetme yapalım: Bir evin eşyalarının tertipli bir şekilde, olması gereken yerde ve olması gereken şekilde durması "düzenlilik"tir ama işte bu düzenliliğin ortaya çıkması her şeyden önce "ev"in olmasına bağlıdır. Boş bir araziye tertipli bir şekilde yerleştirilen ev eşyaları düzenlidir ama bu düzenlilik anlamsızdır. Düzenliliğin anlamlılığı, düzen getirilen şeylerle düzenin ortaya çıkmasını sağlayan zemin arasındaki dolaysız ilişkiye bağlıdır. Mobilya dükkânına restoran düzeni, restorana mobilya dükkânı düzeni vermek düzenlilik değildir mesela. Bu yüzden her düzen bir zemine muhtaçtır ve her düzen kendi zeminiyle dolaysız bir ilişki kurduğunda anlamlıdır fakat şu da var ki her zaman için zeminler asıl, düzenler fer'dir.

Mobilya dükkânı olarak belirlenmiş bir zemine restoran düzeni verildiğinde mobilya dükkânı "mobilya dükkânı" olarak kaldığı müddetçe aslı bozamaz. En fazla, düzeni bozup mekânı asli haliyle yani mobilya dükkânına uygun bir şekilde düzenlemek mümkündür. Fakat zeminin değişmesi durumunda, düzen, varlığını değişen zemine rağmen sürdüremez. Mesela, mobilya dükkânı olan bir zeminin restorana çevrilmesi durumunda içerideki düzen çok düzenli olsa bile anlamsız kalır. Bu yüzden zeminin değişmesi düzen değişikliğini şart koşarken, düzenin değişmesi zeminin değişmesini şart koşmaz yani düzenin ne şekilde olacağını belirleyen şey zemindir.

Bir zeminin tanımlanması kesinlikle değişmez sabitelerle olur. Düzenlilik ise bunun tam tersi olarak sadece değişkenlerle olur. Fakat düzenliliğin değişkenleri her zaman için zemine uygun olmak zorundadır. Zemine uygun olmayan değişkenler asla düzenin bir parçası olamazlar. Mesela, mobilya dükkânına konulan bir restoran malzemesi mobilya dükkânı açısından hem asla değişken olamaz ve hem de asla düzenin bir parçası olamaz. Bu yüzden düzene konu olan her değişken kesinlikle zemine göre olmak zorundadır. Dediğimiz gibi zemin düzenden bağımsızdır ama düzen daima zemine bağımlıdır. Zemin sabit kaldığı müddetçe düzen için getirilen her türlü değişiklik meşrudur. Bu değişikliğin düzene iyi veya kötü yönde katkı

sağlaması mümkündür ama ister iyi isterse kötü olsun değişiklik zeminle çelişmiyorsa veya zemin bu değişikliğe imkân veriyorsa ve düzenliliğin bir parçası da oluyorsa bu meşrudur. Bu temel ilke korunduğu müddetçe düzen için getirilen her türlü değişiklik meşrudur hatta yapılan değişiklikler bir önceki düzeni tamamen ortadan kaldıracak şekilde bile olsa bu böyledir.

Mesela girişi, vestiyeri, mutfağı, servis alanları, yemek sergileme aletleri, yemek yeme salonları, mobilyaları, kap kacağı, çalışanları, pencereleri, kapıları, mefruşatı belirlenmiş bir restoranın her şeyinin değiştiğini farz edelim. Eğer o zeminin restoran oluşu değişmemiş ve her şey o zeminin restoran oluşu temel alınarak yapılmışsa önceki hâli sonraki hâlinden daha düzenli ve daha güzel olsa bile bu değişiklik meşru ve anlamlıdır. *"Önceki düzen daha iyiydi."* demek de anlamlıdır, *"Yenisi eskisinden daha iyi oldu."* demek de anlamlıdır çünkü değişiklik zemine göre olduğu için "iyi" veya "kötü" demeyi mümkün kılmaktadır ve işte anlamlı olması da bu açıdandır.

Zemin, sabit kaldığı müddetçe kendisine uygun olan her türlü düzenleme hakkında kişiyi yargı sahibi yapar. Mesela, halk arasında *"Müslüman mahallesinde salyangoz satmak."* şeklinde harika bir tâbir vardır. "Müslüman mahallesi" bahsettiğimiz konuda zemindir, "salyangoz satmak" ise düzendir. "Salyangozun satıldığı" zemin "Müslüman mahallesi" olduğu için bu düzenlemeye "kötü" denmektedir ama eğer salyangoz Hristiyan mahallesinde satılsaydı kimse ona "kötü" demeyecekti. Görüldüğü gibi tanımlanmış bir zemin, düzen hakkında, kişiyi yargı sahibi yapmaktadır çünkü zemin sabittir. Zemini yok sayarak sadece düzene bakarak da yargı sahibi olmak mümkündür ama salt düzenlere bakılarak varılan yargılar asla kesin olmazlar çünkü düzenler değişkenlerden oluşur ve değişkenler hem kesin yargıya varmanın önünde engeldir hem de çoğunlukla yanıltıcıdır. Bir düzenin kesin yargı vermesi ancak ve ancak zemin dikkate alındığında mümkündür. Mesela vergi levhasında, kapısında, kataloğunda, tüm tanıtımlarında "mobilya mağazası" yazan ama bu tanıma rağmen çok yanlış bir şekilde restoran düzeni verilmiş bir mekâna girildiğinde orasının bir "restoran" olduğu hükmüne varmak mümkündür ama bu hüküm ancak mobilya dükkânı olduğu halde restoran olarak düzenlenmiş olmaktan kaynaklanan çelişkiler yok sayıldığında geçerlidir yani yanıltıcıdır.

Bütün bunları şu soruları sormak için anlattık:

Halk olarak biz müminiz ve "dünya" denilen bir gezegende "Türkiye" diye tanımlanan bir toprak parçasında yaşıyoruz fakat parçası olduğumuz toplum kendi tanımına uygun olarak yaşamamaktadır. Toplumda oluşan şirkler, küfürler, günahlar kısaca İslam'a aykırı şeyler bizi rahatsız etmektedir. Gırtlağına kadar "Allah'a isyan"a batmış bu düzenden kurtulmak ve insan onuruna en uygun yaşam biçimini önerdiğine tüm hücrelerimizle inandığımız İslam'ı temel almış bir toplum düzenine kavuşmak istiyoruz. Bunun kendiliğinden olmayacağı, ancak İslam'a inandığını iddia edenlerin kararlı mücadelesi sonucunda buna ulaşılabileceği ispat istemeyecek kadar açık bir şeydir. "İslam" gibi baştan sona ilkeler bütünü olan bir dine inananların, "İslam" uğruna yapılan her mücadelenin ilkelerden hareketle olması gerektiğine zaten en baştan teslim olmaları olmazsa olmaz şarttır. Bu noktada mücadele etmek için belirlenmiş ilkelerin hangisinin olacağının tespitinin de tanımlanan konuma göre olacağı da muhakkaktır. İşte bu durumda "İslam" uğruna mücadele etmek isteyenlerin şu soruyu sorması ve kesin bir şekilde cevaplaması şarttır:

“Türkiye’de yaşayan insanların düzeni mi yanlış, zemini mi yanlış, yoksa her ikisi de mi yanlış?”

Bu soruyu tasavvurunuzun semasına asıyorum.

(UYARI! Verilecek her cevap mücadelenin şeklini, içeriğini, zamanını, mekânını, asıllarını, ferlerini, atılacak adımları belirleyecek bir cevap olacaktır yani her cevap “Öyleyse ne yapalım?”, “Nasıl yapalım?”, “Ne zaman yapalım?”, “Neyle yapalım?”, “Nerede yapalım?” sorularını da beraberinde getirecektir.)

Kusursuzluk sadece Âlemlerin Rabbi Allah’ın olabileceği bir şeydir.

الحمد لله رب العلمين

Ramazan Demir
02.05.2024